

QORTI TA' L-APPELL

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH D. CAMILLERI**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH A. FILLETTI**

**ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA**

Seduta tat-2 ta' Marzu, 2009

Appell Civili Numru. 117/2004/2

**L-Avukat Dottor Jean-Philippe Chetcuti
u martu Dottor Maria Chetcuti Cauchi**

v.

**Maurice u Victoria konjugi Vassallo Eminyan,
Noella Vassallo Eminyan u Medcast Foundry Limited,
jew min minnhom**

Il-Qorti:

1. Dan il-provvediment huwa dwar talba maghmula b'rikors tas-6 ta' Novembru 2008 mir-ritrattandi Maurice u Victoria konjugi Vassallo Eminyan, Noella Vassallo

Eminyan u Medcast Foundry Limited, li bih, wara li esponew is-sitwazzjoni finanzjarja xejn felici taghhom, talbu li jigu ammessi għall-garanzija bil-gurament skont il-ligi, biex hekk ikunu jistghu jipprevalixxu ruhhom mid-dritt li taghtihom il-ligi dwar ir-ritrattazzjoni.

2. Dan ir-rikors infatti, sar fl-atti ta' rikors iehor li bih l-istess ritrattandi qeghdin jitolbu li din il-Qorti joghgobha thassar is-sentenza moghtija minn din il-Qorti fil-kawza fl-ismijiet premessi fis-27 ta' Gunju 2008 u li tisma' mill-gdid l-appell li kien gie mressaq minnhom u li tilqa' l-istess u tirrevoka s-sentenza appellata.

3. It-talba għall-ghoti tal-garanzija bil-gurament saret wara li r-ritrattandi gew notifikati fid-29 ta' Ottubru 2008 b'talba tar-Registratur biex jaghmlu garanzija għall-ispejjez tal-kawza fl-ammont ta' €3,872.94 sa mhux aktar tard minn jumejn qabel id-data tas-smiegh tal-kawza li kien gie ffissat għall-25 ta' Novembru 2008 fil-11.30a.m.

4. Din il-Qorti semghet it-trattazzjoni tal-abili difensuri tal-kontendenti fl-udejnza tal-4 ta' Frar 2009 dwar ir-rikors tar-ritrattandi kontenenti t-talba taghhom li jinghataw il-beneficju tal-garanzija għall-imsemmija spejjez bil-gurament. Hemmhekk gie *inter alia* verbalizzat hekk:

“Dr. Joseph Brincat ghamel riferenza għar-rikors prezentat fit-8/11/08 li bih ir-ritrattandi talbu li din il-Qorti tammettihom għall-garanzija bil-gurament. Dr. Gianfranco Gauci preliminarjament jopponi din it-talba in kwantu rritwali u mhux prevista mill-ordinament u jitlob sabiex il-Qorti tghaddi biex tiddikjara r-rikors promotur dezert.

“Dr. Joseph Brincat jirrileva illi jekk din l-Onorabbli Qorti tkun tal-fehma illi l-garanzija bil-gurament ma tapplikax għar-ritrattazzjoni, allura jkun hemm vjolazzjoni tal-Artikolu 6(1) tal-ewwel Skeda tal-Kap. 319 u stante li din mhix kwistjoni frivola u vessatorja, jitlob li ssir referenza skond l-Artikolu 46 tal-Kostituzzjoni rez applikabbli wkoll għall-Kap. 319 bl-Artikolu 4 tiegħu.

Dr. Gianfranco Gauci filwaqt illi jirrimetti ruhu dwar il-proponabbilita' ta' rimedju kostituzzjonali f'dan l-istadju,

jirrileva illi t-talba ghar-riferenza kif proposta hija frivola u vesstorja in kwantu r-rikorrent kellu l-opportunita` matul il-bosta xhur li ghaddew bejn il-prezentata tar-rikors promotur u s-seduta odjerna sabiex jitlob l-ghajjnuna legali a bazi tal-fatti kif esposti fl-ahhar rikors tieghu relativament ghas-sitwazzjoni finanzjarja tieghu.”

Jekk il-beneficcu tal-garanzija bil-gurament huwiex applikabbli ghall-procedura tar-ritrattazzjoni.

5. Il-garanzija ghall-ispejjez tar-ritrattazzjoni hija mehtiega taht l-Artikolu 815 tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Proceduri Civili: 815. Fil-Qrati Superjuri u fil-Qrati Inferjuri t-talba ghar-ritrattazzjoni, f'qorti ta' l-ewwel grad, ghandha ssir b'rikors guramentat, u quddiem il-qorti fi grad ta' appell, b'rikors. Flimkien mal-prezentata tar-rikors ghandha tinghata l-garanzija ghall-ispejjez skond l-Artikolu 249.

6. Jidher li r-Registratur ma mexiex strettament ma' din id-dispozizzjoni ghaliex fil-kaz odjern, minflok ma esiga l-garanzija ghall-ispejjez “flimkien mal-prezentata tar-rikors”, mexa kif imsemmi fil-para 3 supra.

7. Jidher li t-talba tar-ritrattandi ghall-ghoti tal-beneficcu tal-garanzija bil-gurament saret taht l-Artikolu 904 tal-imsemmi Kodici, li jghid hekk: “904.(1) Jista' jinghata lill-atturi jew lill-appellant il-beneficcu tal-garanzija bil-gurament, meta huwa juri “prima facie” li ghandu “probabilis causa litigandi”, u jahlef li ma rnexxilux igib dik il-garanzija mehtiega skond il-ligi”. (sottolinejar ta' din il-Qorti).

8. Il-kliem ta' dan l-artikolu juri li l-imsemmi beneficcu jinghata lill-attur, li jibda proceduri quddiem qorti, jew lill-appellant, li qieghed jappella minn sentenza li nghatat kontra tieghu. Skont dan l-artikolu, is-suggetti attivi ta' dan il-beneficcu huma biss l-attur jew l-appellant u hadd izjed. Li kieku l-legislatur ried jinkludi persuni li jippromwovu proceduri ta' tip iehor, huwa kien jinkludihom f'dan l-artikolu jew kien semplicement jirredigi l-istess artikolu b'formola wiesgha bhal per ezempju hekk: “*Jista' jinghata l-beneficcu tal-garanzija bil-gurament meta*

jintwera prima facie ta' probabilis causa litigandi u meta jkun konfermat bil-gurament li ma nstabitx dik il-garanzija mehtiega skont il-ligi".

9. Certament persuna li titlob ir-ritrattazzjoni ta' kawza, la hija attur li jkun qieghed jibda proceduri godda u lanqas hu appellant ghalix ir-ritrattazzjoni ma hijiex appell. Ir-ritrattandi argumentaw quddiem din il-Qorti li r-ritrattazzjoni ma hija xejn hlief accessorju ghall-appell precedenti u li allura ghandu japplika l-Artikolu 904(1) ghall-procedura tar-ritrattazzjoni skont il-massima li "accessorium sequitur principale". Fil-fehma ta' din il-Qorti dana huwa argument xejn konvincenti legalment ghalix kif sewwa gie rilevati mir-ritrattati, il-procedura tar-ritrattazzjoni ma hijiex procedura li tista' b'xi mod titqies bhala accessorju tal-appell izda hija procedura straordinarja u "sui generis" li hija regolata separatament u b'regoli *ad hoc* li normalment jigu interpretati restrittivament u li huma wisq differenti mill-procedura ta' l-appell.

9. Issir referenza hawn ghas-sentenza moghtija minn din il-Qorti (diversament presjeduta u komposta) fl-24 ta' Ottubru 2003 fil-kawza, citazzjoni numru 1707/1993 fl-ismijiet "Herbert Baldacchino noe v. Cecil Pace et" fejn kien gie deciz li l-imsemmi Artikolu 904(1) ma huwiex applikabbli ghall-procedura tar-ritrattazzjoni u dan wara li dik il-Qorti *inter alia* kkunsidrat hekk:

"Il-beneficcu tal-garanzija bil-gurament hija privilegg illi, ghax hija privilegg, tinghata biss f'cirkostanzi eccezzjonali li tahseb ghalihom espressament il-ligi. Wara kollox, vantagg moghti lil parti huwa zvantagg lill-parti l-ohra, ghax hekk kif min jinghata l-beneficcu jinheles mill-htiega li jaghti garanzija, il-parti l-ohra qeghda tiflew il-beneficcu li tinghata garanzija.

Il-qorti ghalhekk hija tal-fehma illi ma ghandhiex is-setgha li ggebbid il-kazijiet fejn jinghata l-beneficcu tal-garanzija bil-gurament lil hemm minn daww li tahseb ghalihom espressament il-ligi."

10. Din il-Qorti tikkondividi l-imsemmija fehma espressa fl-imsemmi pronunzjament ta' din il-Qorti. Madanakollu jibqa' kwistjoni ohra li trid tigi investigata u cioe' dik sollevata mir-ritrattandi li b'sejbien bhal dan, ikun hemm vjolazzjoni tal-Artikolu 6(1) tal-Ewwel Skeda tal-Kap. 319.

F'dan il-kuntest ir-ritrattandi qeghdin jitolbu li din il-Qorti taghmel riferenza skond l-Artikolu 46 tal-Kostituzzjoni, li hu rez applikabbli ghall-Kap. 319 fl-Artikolu 4 tieghu, u dana stante li l-kwistjoni imqajma dwar l-allegat ksur ta' dritt fundamentali ma hijiex semplicement frivola u vessatorja.

11. Din il-Qorti fehmet li l-lanjanza tar-ritrattandi hija fis-sens li jekk din il-Qorti ma tkunx tista' tikkoncedilhom il-beneficcju tal-ghoti tal-garanzija bil-gurament, ghaliex il-ligi ma tippermettix li jinghata dan il-beneficcju fil-procedura tar-ritrattazzjoni, allura jsegwi li huma sejr in isibu ruhhom fl-impossibilita' li jaghtu l-garanzija ghall-ispejjez tar-ritrattazzjoni skont l-Artikolu 815 tal-imsemmi kodici. F'dan il-kaz huma effettivament sejr in jigu mcahhda milli jipprocedu bir-ritrattazzjoni li diga' inizjaw quddiem din il-Qorti u ghalhekk sejr in isibu ruhhom imcahhdha mid-dritt taghhom li jkomplu jkollhom access ghall-Qorti, u dana bi ksur tal-Artikolu 6(1) ta' l-Ewwel Skeda tal-Kap. 319. Fi kliem iehor, huma jallegaw li x'aktarx sejjer jigi miksuri l-imsemmi dritt fundamentali taghhom jekk din il-Qorti tichdilhom it-talba taghhom ghall-beneficcju tal-garanzija bil-gurament ghar-raguni fuq moghtija. Ghalhekk qeghdin jitolbu li din il-Qorti tibghat il-kwistjoni quddiem il-Prim Awla tal-Qorti Civili skont l-Artikolu 4(3) tal-istess Kap. 319.

12. F'dana l-istadju ghalhekk irid jigi investigat u deciz jekk il-kwistjoni imsemmija sollevata mir-ritrattandi hijiex wahda "semplicement frivola jew vessatorja" fis-sens tal-imsemmi subartikolu.

13. Fil-kaz odjern, ir-ritrattandi kellhom, u fil-prezent ghandhom access ghall-Qorti. Huwa car li appena din il-Qorti tiddeciedi li huma ma jikkwalifikawx ghall-beneficcju tal-garanzija bil-gurament, huma ma jkollhomx aktar

access ghal din il-Qorti bl-iskop li tigi investigata u deciza fil-mertu t-talba ghar-ritrattazzjoni tal-kawza in kwistjoni.

14. Huwa risaput li d-dritt ta' access ghall-Qorti ma huwiex wiehed assolut. Fis-sentenza tal-Qorti ta' Strasbourg **Golder v. United Kingdom** tal-21 ta' Frar 1975 jinghad hekk f'paragrafu 38:

"The court considers ... that the right of access to the Courts is not absolute ... there is room ... for limitations permitted by implication."

15. L-istess Qorti spjegat x'limitazzjonijiet huma permessi fil-konfront tad-dritt ta' access ghall-Qorti fost ohrajn fis-sentenza **Ashingdane v. United Kingdom** tat-28 ta' Mejju 1985 fejn f'paragrafu 57 *inter alia* jinghad hekk:

"... the right of access to the courts ... may be subject to limitations; these are permitted by implication since the right of access "by its very nature calls for regulation by the State, regulation which may vary in time and in place according to the needs and resources of the community and of individuals" ... In laying down such regulation, the Contracting States enjoy a certain margin of appreciation Nevertheless, the limitations applied must not restrict or reduce the access left to the individual in such a way or to such an extent that the very essence of the right is impaired ... Furthermore, a limitation will not be compatible with Article 6, paragraph 1 (art. 6-1), if it does not pursue a legitimate aim and if there is not a reasonable relationship of proportionality between the means employed and the aim sought to be achieved."

16. L-imsemmi Artikolu 6(1) ma jaghti l-ebda dritt ta' appell u wisq anqas ta' ritrattazzjoni. Madanakollu, il-gurisprudenza tal-Qorti ta' Strasbourg stabbiliet ukoll illi jekk l-iStat iwaqqaf procedura ta' appell (u allura anke ta' ritrattazzjoni), l-istess Stat ikun obligat li jggarantixxi li kull persuna fil-gurisdizzjoni tieghu, tkun tista' tgawdi waqt il-procedura ta' l-appell (jew ta' ritrattazzjoni) id-drittijiet fundamentali kollha li jemanaw mill-imsemmi Artikolu 6(1). Madanakollu, wiehed ikun obligat li jzomm quddiem

ghajnejh il-fattispeci partikolari tal-proceduri involuti, fid-dawl tal-process fl-assjem (shih) tieghu.

17. Fil-kaz **Tolstoy Miloslevskys v. United Kingdom** deciz mill-Qorti ta' Strasbourg fit-13 ta' Lulju 1995, dik il-Qorti kellha "inter alia" tiddeciedi jekk l-applikant, li kien gie mgieghel jiddepozita fiz-zmien ta' erbatax-(14) il gurnata s-somma ta' £124,900 bhala garanzija ghall-ispejjez ta' l-appell, kellux id-dritt tieghu ta' access ghall-Qorti tal-Appell lez, billi hu effettivamente kien safa impedit mill-jezercita dak id-dritt b'kundizzjoni li jiddepozita l-imsemmija somma li kienet wahda sproporzjonata.

Dik il-Qorti rrimarkat hekk f'para 61 et seq:

"The Court considers that the security for costs order clearly pursued a legitimate aim, namely to protect Lord Aldington from being faced with an irrevocable bill for legal costs if the applicant were unsuccessful in the appeal ... like the Government and the Commission, the Court is unable to share the applicant's view that the security for costs order impaired the very essence of this right of access to court and was disproportionate for the purposes of Article 6 ... In the light of the foregoing, the court does not find that the national authorities overstepped their margin of appreciation in setting the conditions which they did for the applicant to pursue his appeal in the Court of Appeal. It cannot be said that those conditions impaired the essence of the applicant's right of access to court or were disproportionate for the purposes of Article 6(1) ...

Accordingly, there has been no violation of that provision".

18. Fid-dawl ta' dak li ghadu kif intqal dwar l-aspetti gurisprudenzjali tad-dritt lamentat mir-ritrattandi, certament it-talba tar-ritrattandi tidher li hija semplicement frivola u vessatorja. Meta l-legislatur impona kundizzjoni li r-ritrattand ghandu jaghti garanzija ghall-ispejjez tar-ritrattazzjoni, huwa kien qieghed isegwi ghan legittimu u cioe` biex jikkawtela d-drittijiet tar-registru, kif ukoll tad-drittijiet tar-ritrattand, fil-kaz ta' ezitu negattiv tal-procedura tar-ritrattazzjoni. Inoltre il-mezz uzat jidher li hu

ragjonavolment proporzjonat għall-ghan li għandu jintlaħaq.

19. Din il-Qorti hija wkoll tal-fehma li l-procedura tar-riferenza mitluba mill-konjugi Maurice u Victoria konjugi Vassallo Eminyan u Noella Vassallo Eminyan hija semplicement frivola u vessatorja, għaliex huma kellhom ampja opportunita` li jipprovaw jottjenu għalihom infushom il-beneficcju għal għajnuna legali skont l-Artikolu 911 et seq. tal-Kodici ta' Organizzazzjoni u Procedura Civili a bazi tal-fatti esposti minnhom fir-rikors tagħhom li dwaru qed jinghata dan il-provvediment. Naturalment talba li ssir biex jinghata l-beneficcju tal-għajnuna legali tista' tintlaqa' jew tigi michuda, għaliex il-ligi telenka l-kundizzjonijiet li għandhom jissussistu biex beneficcju bhal dan ikun jista' jigi koncess. Ma rrizultax li r-ritrattandi msemija f'dan il-paragrafu almenu pprovaw jottjenu għalihom infushom dan il-beneficcju. Li kieku għamlu hekk u fl-ipotesi li huma kienu jikkwalifikaw għal tali għajnuna legali, huma kienu jinhelsu mill-hlas ta' kull dritt u milli jgibu garanzija għall-ispejjez u dan ai termini tal-Artikolu 920(1) tal-imsemmi Kodici. Biex jinghad kollox, ir-ritrattandi Medcast Foundry Limited (C4768) qatt ma setghet tibbenefika mill-beneficcju tal-għajnuna legali għax hekk jiddisponi l-Artikolu 926 tal-istess Kodici.

20. L-ahhar konsiderazzjoni li din il-Qorti trid tagħmel biex timmotiva l-konkluzjoni tagħha li t-talba tar-ritrattandi biex din il-Qorti tagħmel ir-referenza mitluba hija talba semplicement frivola u vessatorja tohrog mis-sentenza ta' din il-Qorti tas-27 ta' Gunju 2008, liema sentenza qeghda tigi impunjata bir-rimedju tar-ritrattazzjoni.

21. Hemmhekk, din il-Qorti sabet li l-allegati kirjiet tal-fond u garaxx meritu tal-kawza ma sarux validament. Fil-konfront tal-allegata kirja tal-fond da parti tal-konjugi Vassallo Eminyan favur binthom Noella, dik is-sentenza qalet hekk:

“Hu car li din il-kirja hija simulata b'mod assolut, fis-sens li l-genituri konjugi Vassallo Eminyan qatt ma riedu jikru l-villa lit-tifla, izda holqu karta bhala stratagemma biex

jipprovaw jibqghu fil-post wara l-bejgh tal-istess bis-subbasta”.

Imbaghad fil-konfront tal-kirja tal-garaxx, l-istess sentenza dan xi tghid:

“Anke f’dan il-kaz, u c-cirkostanzi kollha jindikaw li l-iskrittura ta’ kera kienet biss montatura, paraventu, tentattivi biex jimpedixxu lis-sidien milli jiehu pussess liberu tal-fond kif kellhom id-dritt li jaghmlu.”

Inoltre, l-istess sentenza ikkundannat lill-appellanti, *inter alia*, li jhallsu l-ispejjez ghal darbtejn skont l-Artikolu 223(4) tal-Kap. 12 billi l-Qorti qieset li l-appell in kwistjoni kien wiehed fieragh u vessatorju.

22. Huwa veru li l-imsemmija ritrattandi intavolaw talba ghar-ritrattazzjoni tal-kawza u s’intendi r-revoka tal-imsemmija sentenza. Madanakollu, il-motivi tar-ritrattazzjoni huma dawk – essenzjalment legali – imfissra fir-rikors tal-24 ta’ Settembru 2008, u certament is-sejbien tal-fatti, kif jemergu mill-imsemmija sentenza, bl-ebda mod ma jistghu jigu injorati minn din il-Qorti, almenu ghall-fini tal-ghoti tal-provvediment odjern.

23. Ghal dawn il-motivi:

(i) Tichad it-talba tar-ritrattandi biex jigu ammessi ghall-garanzija bil-gurament liema talba saret bir-rikors taghhom tat-8 ta’ Novembru 2008;

(ii) Tichad it-talba tar-ritrattandi maghmula minnhom fl-udjenza tal-4 ta’ Frar, 2009 biex fil-kaz li din il-Qorti tkun tal-fehma illi l-garanzija bil-gurament ma tapplikax ghar-ritrattazzjoni, din il-Qorti taghmel referenza dwar allegat ksur tal-Artikolu 6(1) tal-Ewwel Skeda tal-Kap. 319 u dan *ai termini* tal-Artikolu 4(3) tal-istess Kap. 319;

(iii) Fic-cirkostanzi, la darba jirrizulta li r-ritrattandi ma tawx il-garanzija ghall-ispejjez kif huma gew mitluba jaghmlu fit-terminu lilhom stabbilit, b’applikazzjoni tal-Artikolu 209 tal-Kap. 12 tiddikjara l-procedura ghar-ritrattazzjoni intentata mir-ritrattandi bir-rikors taghhom tal-24 ta’ Settembru 2008 bhala dezerta, u f’dan is-sens tilqa’ t-talba relatva li saret mir-ritrattati, kif verbalizzata fl-udjenza tal-4 ta’ Frar 2009;

Kopja Informali ta' Sentenza

(iv) Fl-ahharnett tordna li l-ispejjez kollha li saru wara l-prezentata tar-rikors imsemmi tal-24 ta' Settembru 2009 jibqghu a karigu tar-rittrattandi.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----